

Prof. dr hab. n. med. Jolanta Wierzba
Zakład Pielęgniarstwa Internistyczno- Pediatricznego
Gdański Uniwersytet Medyczny
Gdańsk Dębinki 7 80-592
58-3492875
Email:kwierz@gumed.edu.pl

Gdańsk 28 .08.2022

Ocena osiągnięcia naukowego - cyklu publikacji „Choroby Rzadkie w praktyce edukacji zawodów medycznych oraz w funkcjonowaniu osób chorych” i dorobku naukowego oraz działalności dydaktycznej i organizacyjnej stanowiących podstawę do sformułowania wniosku o nadanie tytułu doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplinie nauki o zdrowiu sporządzona dla Kapituły Kolegium Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu im Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Sylwetka Habilitanta

Dr n. o zdr. Dariusz Walkowiak ukończył w roku 1988 studia na Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) uzyskując stopień magistra. W roku 2016 uzyskał stopień stopień Doktora Nauk o Zdrowiu nadany przez Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Wybrane aspekty społeczno-zdrowotne leczenia fenyloketonurii*” - powyższa dysertacja uzyskała wyróżnienie .Ponadto w latach 2007-2008 dodatkowo kształcił się w Canadian International Management Institute w Warszawie uzyskując dyplom Management 2008™, zaś w latach 2020-2021 ukończył studia podyplomowe na kierunku Dietetyka i Planowanie Żywienia na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zakończone obroną pracy podyplomowej „*Niedobory witamin i mikroelementów u chorych na fenyloketonurię*”.

Pierwsze etapy drogi zawodowej Habilitant związał początkowo z Akademią Rolniczą w Poznaniu (Zakład Ekonomii Politycznej), a następnie z Instytutem Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Powrót do czynnej działalności naukowo- dydaktycznej nastąpił od roku 2015. Od tego czasu Habilitant jest pracownikiem Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, początkowo z Katedrze Nauk Społecznych, a następnie

w Zakładzie Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej. Równocześnie od roku 2017 pełnił funkcje zarządcze w Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznego im. W. Degi w Poznaniu oraz w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Zaopatrzenia Ortopedycznego w Poznaniu. Od roku 2020 jest dyrektorem ds. Medycyny Pracy w Uniwersyteckim Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej Sp. z o.o. Tym samym Habilitant posiada niezbędne doświadczenie praktyczne z zakresu nauk o zdrowiu. Równocześnie łączy doświadczenie zdobyte jako ekonomista w zarządzaniu wybranymi obszarami opieki medycznej oraz działalnością dydaktyczną

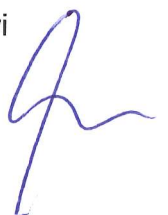
Ocena bibliometryczna dorobku naukowego

Dotychczasowy dorobek Habilitanta składa się z 38 pozycji. Poza pracami przedstawionymi jako cykl do oceny Habilitant jest autorem 22 prac oryginalnych, siedem prac poglądowych oraz trzech rozdziałów w monografiach. Łączna punktacja wynosi **73.497 IF**, w tym **24.815 IF** za prace opublikowane w przedstawionym do oceny cyklu publikacji. (odpowiednio 24860 i 620 punktów Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Prawie cały dorobek naukowy Autora (37 publikacji) powstał po doktoracie. Powyższy dorobek naukowy spełnia kryteria stosowane przy przyznawaniu stopnia doktora habilitowanego zgodnie z warunkami Ustawy. Pomijając nawet prace spoza cyklu habilitacyjnego (32). Z załączonego zestawienia bibliograficznego wynika ze znaczącą liczbę swoich publikacji Habilitant sygnował jako pierwszy lub drugi autor. Szczegółowa dane bibliometryczne na to że opublikował 11 prac o łącznym współczynniku IF – 9,801(435) jako pierwszy autor (poza osiągnięciem naukowym).

Analiza merytoryczna dorobku naukowego

Liczba cytowań wg bazy Web of Science – 113 i indeksie Hirscha wynoszącym 6, zaś wg bazy Scopus – 131 i indeksie Hirsha 6.

Jako podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego Autor wybrał cykl publikacji o IF: 24.815 i punktacji MNiSW 620. oraz liczbie cytowań wg Web of Science 8. Habilitant jest pierwszym autorem w pięciu z nich, w jednej autorem drugim z nich, a ich IF wynosi 20,216 (520 pkt MNiSW). Indywidualny udział w przedstawionych do recenzji pracach został określony w sposób wiarygodny i stanowi

niekwestionowany oryginalny dorobek naukowy Habilitanta. Współautorzy wszystkich prac wyrazili zgodę na ich wykorzystanie w przedstawionym do recenzji zestawie,

Obserwowany od kilkunastu lat gwałtowny postęp w zakresie zarówno cytogenetyki jak i genetyki molekularnej stworzył kolosalne możliwości szybkiego diagnozowania, a w wybranych przypadkach także leczenia chorób rzadkich. Niestety tylko w wybranych przypadkach pozwala na podjęcie prób celowanego leczenia, w większości prowadzenie pacjenta z chorobą rzadką sprowadza się do leczenia objawowego i szeroko pojętej wielospecjalistycznej opieki oraz rehabilitacji. To jedno z najtrudniejszych wyzwań współczesnej medycyny, dlatego podjęcie próby spojrzenia na tę grupę pacjentów oraz ich rodzin, jak również na miejsce tych schorzeń w strukturach szeroko pojętej opieki medycznej uważam za szczególnie istotne. Poruszamy się bowiem w obszarze nie tylko trudności diagnostycznych i leczniczych, indywidualizując podejście do tej grupy pacjentów. Konieczne jest tworzenie nowych systemów tzw management. To problem nie tylko polski. Niedoszacowane są dane statystyczne, tym samym istnieje zasadnicza trudność w wyliczeniu kosztów postępowania w chorobach rzadkich. Ustalenie jednolitego schematu jest także niemożliwe. Habilitant słusznie odkreśla fakt przewagi liczebnej fenyloketonurii oraz mukowiscydozy, których częstość w populacji polskiej jest stosunkowo wysoka jak na choroby rzadkie. Modele postępowania w tych schorzeniach, wypracowane przez lata przez zespoły diagnostyczno- lecznicze ściśle współpracujące ze stowarzyszeniami pacjenckimi są modelowe w skali kraju. Kolejnym wyzwaniem jest uświadomienie nie tylko społeczeństwu, ale także szeroko pojętej kadrze medycznej wagi i znaczenie chorób rzadkich w systemie ochrony zdrowia. Wiedza owa jest szczątkowa, oparta często na mitach i zasłyszanych informacjach. Dotyczy to także nie tylko Polski.

1. Za osiągnięcie naukowe w dorobku Autora uważam cykl prac: Needs assessment study of rare diseases education for nurses and nursing students in Poland. Orphanet Journal of Rare Diseases. IF:4.123, Pkt:100, Knowledge and attitudes of future health care professionals toward rare diseases. Frontiers in Genetics 2021:IF:4.599, Pkt:100 oraz Are rare diseases overlooked by medical education? Awareness of rare diseases among physicians in Poland: an explanatory study. IF:4.123, Pkt:100. Przeprowadzone badania wśród studentów kierunków medycznych, jak również lekarzy, niestety wskazują na powszechną niewiedzę na temat chorób rzadkich, co

gorsza także na fakt, że istnieje generalnie potrzeba uzupełniania tej wiedzy, co jest bardzo trudne przy obecnym układaniu programów dydaktycznych na uczelniach medycznych. Fakt akceptacji przez recenzentów i publikacja w renomowanych czasopiśmie o wysokim IF wskazuje na istotną wagę prezentowanych zagadnień. Zaletą przeprowadzonych opracowań jest rzetelne uświadomienie problemu braku należytej wiedzy i kompetencji w zasadzie wśród wszystkich badanych grup medycznych. Opracowania są stosunkowo nowe, wydawałoby się więc że podejmowane przez zarówno zainteresowany personel zajmujący się chorobami rzadkimi jak i stowarzyszenia czy media nagłaśniają od lat powyższe problemy. Habilitant wraz z zespołem badawczym przygotowującym publikacje proponuje, wydaje się, skuteczne rozwiązania edukacyjne które sprawdziły się w innych krajach. W macierzystej uczelni od lat prowadzi zarówno fakultety jak i wykłady z tego zakresu i zainteresowanie jest duże. Być może więc konsekwentne działanie na poszczególnych uczelniach medycznych przyniesie z czasem efekt. Ponadto Plan Chorób Rzadkich zakłada zarówno powstanie powszechnie dostępnej platformy edukacyjnej jak i paszportów pacjenta co znacząco powinno przyczynić się do poprawy wiedzy w tym zakresie. Podsumowując ranga naukowa oraz społeczna powyższych publikacji jest nie do zakwestionowania.

2. Pozornie znakomicie zorganizowany system opieki nad jedną z częstszych chorób rzadkich - fenylketonurią zderzył się w ostatnich latach z pandemią COVID i jej społecznymi skutkami. Opracowania których Habilitant jest projektodawcą: The impact of the COVID-19 pandemic on the perception of health and treatment-related issues among patients with phenylketonuria in Poland – the results of a national online survey. International Journal of Environmental Research and Public Health 2021: IF:3.390, Pkt:140 oraz The impact of the first 2020 COVID-19 lockdown on the metabolic control of patients with phenylketonuria. Nutrients 2021: IF:5.717, Pkt:140 i Phenylketonuria patients' and their caregivers' perception of the pandemic lockdown: The results of a national online survey. Children 2022: IF:2.863, Pkt:40 pokazała stan realizacji zaleceń dietetycznych, dostępność do informacji i konsultacji oraz obiektywne wskaźniki prowadzenia pacjentów w okresie pandemicznym, co przedkłada się na rzeczywiste funkcjonowanie zdrowotne i społeczne tej grupy. Dodać należy że pacjenci z PKU są skutecznie leczeni i w przypadku stosowania diety w

zasadzie funkcjonują jako osoby zdrowe. Prace jasno wykazały rolę szeroko pojętej telemedycyny w zakresie tej jednostki chorobowej. Wg mnie wniosek ze wszystkich trzech publikacji jest następujący – umiejętnie wprowadzony i odpowiednio opłacany system opieki telemedycznej potrafi zmniejszyć zasadniczo skutki izolacji społecznej i jej wpływu na leczenie. Podobnie jak w przypadku pierwszych trzech prac opracowania ukazały się w renomowanych, recenzowanych czasopismach . Podkreślić należy ze zainteresowanie naukowe fenylketonurią skutkowało wcześniejszym przygotowaniem szeregu publikacji w tym zakresie przez Habilitanta, w których zwrócono uwagę na problem otyłości wśród pacjentów z PKU jak również na niedocenianą rolę witaminy K, Habilitant jest także autorem prac poglądowych z zakresu Fenylketonurii.

Reasumując : w oparciu o zaprezentowane powyżej prace z badawczego punktu widzenia za najważniejsze oryginalne osiągnięcia habilitanta należy uznać

- opracowanie danych dotyczących stanu wiedzy, a tym samym potrzeb edukacyjnych w zakresie chorób rzadkich wśród studentów i pracowników kierunków medycznych
- wskazaie obiektywnego stopnia przygotowania systemu opieki nad pacjentami z fenylketonurią w przypadku zaistnienia dodatkowych okoliczności zdrowotnych i społecznych , w tym przypadku pandemia COVID.

Konieczność gromadzenia danych wielośrodkowych uzasadnia zespołowość przedstawionych prac. Wyniki oraz wnioski wynikające z poszczególnych prac przedstawiono w sposób zwięzły i klarowny.

Mam nadzieję że zakres oddziaływania powyższych przedstawionych do oceny publikacji zwiększy się co skutkować będzie wzrostem liczny cytowań. Prace są bowiem stosunkowo niedawno opublikowane.

Ocena dotychczasowego dorobku naukowego

Z przyjemnością recenzuję dorobek naukowy Habilitanta .Medykom bowiem rzadko zdarza się możliwość oceny dorobku naukowego osób które początkowo wybrały inną , pozamedyczną drogę działania, a w miarę upływu czasu i nabytego doświadczenia

coraz bardziej zbliżały się do medycyny. Taki interdyscyplinarne podejście i prześledzenie drogi zawodowej oraz naukowej Pana Doktora jest dla mnie czymś nowym. Habilitant w miarę działalności poszerzał swoją wiedzę na studiach podyplomowych, co zaskutkowało publikacjami w zakresie m in fenylketonurii. Zainteresowanie skutkami społecznymi pandemii skutkowało przygotowaniem publikacji dla czasopisma *Journal of Religion and Health*, dotyczącej motywacji religijnej w wolontariacie studenckim. Autorom szczerze gratuluję podjętej tematyki oraz bardzo ciekawej publikacji. Nie do zakwestionowania jest także dorobek naukowy spoza prac przedstawionych do oceny jako osiągnięcie naukowe.

Udział w realizacji projektów badawczych, nagrody naukowe, członkostwo w organizacjach naukowych, recenzowanie publikacji w czasopismach naukowych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Pan dr Dariusz Walkowiak brał czynny udział grantach i projektach statutowych dotyczących szeroko pojętej dziedziny zdrowia publicznego. M in jako ekspert uczestniczył w projekcie współfinansowanych przez Bank Światowy przy współpracy z Ministerstwem Opieki Zdrowotnej Republiki Kazachstanu Consulting Services on modernization of education system in medicine” -projekt zakończony w 2021 roku oraz realizacji projektów w ramach Państwowego Programu Rozwoju Zdrowia „Densaulyk” Republiki Kazachskiej. Powyższa działalność ma niewątpliwy zasięg międzynarodowy, udokumentowany także opisanym w rozdziale dotyczącym dydaktyki zawarciem umowy między uniwersytetami Polski i Kazachstanu.

Brał także czynny udział jako wykonawca w realizacji trzech grantów uczelnianych w macierzystym Uniwersytecie.

Jako współwykonawca współpracuje z szeregiem jednostek naukowo badawczych w Polsce

Jest członkiem trzech towarzystw naukowych. Jest także członkiem kolegiów redakcyjnych, jak również recenzentem polskich i zagranicznych renowanych czasopism naukowych,

Jak zaznaczyłam na wstępie w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowej Habilitant

ukończył dwa kierunki studiów podyplomowych.

Kilkukrotnie był laureatem Naukowych Nagród Zespołowych Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Omówienie działalności dydaktyczno-wychowawczej

Od 2020 Pan Doktor pełni obowiązki Kierownika Zakładu Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej

Habilitant walczy przyczynił się do realizacji projektu w którym Jego macierzysty uniwersytet został wybrany jako strategiczny partner Zachodniokazachskiego Uniwersytetu Medycznego im. Marata Ospanova w Aktobe (WKMOMU)

Ponadto Habilitant pełni funkcje w uczelnianych Rady Programowej na kierunku Zdrowie Publiczne oraz Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Od 2015 roku prowadzi szereg zajęć z zakresu organizacji ochrony zdrowia w macierzystej Uczelni, wcześniej prowadził także zajęcia na Akademii Rolniczej oraz Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Spłenia zatem kryteria pozytywnej oceny prowadzonej działalności dydaktycznej .

Omówienie działalności społeczno – organizacyjnej

Habilitant uczestniczył w organizacji szeregu zjazdów naukowych oraz edukacyjnych przeznaczonych dla personelu medycznego oraz spotkań pacjenckich organizowanych celem szerzenia wiedzy o chorobach rzadkich, w szczególności dotyczących chorób metabolicznych. Był zarówno członkiem komitetów naukowych jak i komitetów organizacyjnych powyższych sympozjów, warsztatów i konferencji.

Podsumowanie

Dokonany powyżej przegląd dorobku naukowego oraz zawodowego pana dr n o zdr Dariusza Walkowiaka pozwala na wyciągnięcie wniosku o rzetelnej , udokumentowanej wiedzy dotyczącej chorób rzadkich, a wyciągane wnioski oraz

proponowane rozwiązania systemowe mogą przyczynić się do poprawy organizacji opieki nad pacjentami z chorobami rzadkimi w Polsce. . Przedstawiony dorobek naukowy jest również dowodem na krytyczny stosunek Habilitanta do uzyskiwanych wyników badań. Pan dr n.o zdr. Dariusz Walkowiak jest dojrzałym pracownikiem nauki, co uzasadnia przyznania Mu stopnia doktora habilitowanego.

Podsumowując stwierdzam na podstawie analizy przedstawionego materiału st że pan dr. n o zdr. Dariusz Walkowiak **spełnia warunki** opisane w art. 221 ust. 5 z 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie Wyższym i Nauce (dz,ustaw z 2022 r poz 574 z późn zmianami) spełnia wymagania stawiane przed kandydatami do tytułu naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu dyscyplinie nauki o zdrowiu W związku z powyższym **popieram i pozytywnie oceniam** wniosek o nadanie Panu dr n.o zdr. Dariuszowi Walkowiakowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu dyscyplinie nauki o zdrowiu i wnoszę do Kapituły Kolegium Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu im Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie Habilitanta do dalszych etapów procedury habilitacyjnej

Prof. dr hab. n.med Jolanta Wierzbą
Zakład Pielęgniarstwa Internistyczno- Pediatricznego
Gdański Uniwersytet Medyczny

Prof. dr hab. n. med. Jolanta Wierzbą
pediatra, genetyk kliniczny
877680